

POLITQUES I SISTEMES EDUCATIUS
(Programa provisional)
Curs 2000-2001 – 2n quadrimestre

Professor: Jordi Planas

Objectius: l'objectiu d'aquest programa és facilitar als estudiants el marc d'anàlisi per a l'estudi sociològic de les polítiques educatives i la seva aplicació a l'estudi de les polítiques d'educació i formació desenvolupades a Catalunya, a Espanya y en el àmbit internacional.

1. L'ANALISI SOCIOLOGICA DE LA POLITICA EDUCATIVA

- 1.1 La formació dels sistemes educatius
- 1.2 Les teories de l'estat i el sistema educatiu
- 1.3 La política educativa com a política social i com a política econòmica
- 1.4 La lògica constitutiva de les polítiques educatives. Grups d'interès i lògica d'intervenció de l'estat. Evolució del sistema capitalista i necessitats educatives.

2. LA POLITICA EDUCATIVA A ESPANYA FINS A 1970.

- 2.1 La construcció del sistema educatiu en el segle XIX. L'evolució de la relació Església-Estat.
- 2.2 L'evolució del sistema educatiu espanyol al segle XX. De l'obscurantisme al model de la segona república. L'educació sota el franquisme.
- 2.3 El cas de Catalunya: de la República a la postguerra.

3. 1970-1977: MODERNITZAR EL SISTEMA EDUCATIU. LA "LEY GENERAL DE EDUCACION" I LA "CONTRARREFORMA".

- 3.1 La crisi de legitimitat de l'estat franquista, els corrents educatius internacionals lligats a la Teoria del Capital Humà i l'aprovació de la LGE.
- 3.2 Els plantejaments de la LGE. El concepte d'igualtat d'oportunitats.
- 3.3 La pressió sobre l'estat i la contrarreforma educativa. El fracàs en el finançament i les subvencions a l'ensenyament privat.

4. 1977-1982: TRANSICIÓ POLÍTICA I DEMOCRATITZACIÓ EDUCATIVA. LA POLITICA EDUCATIVA DE LA UCD I EL MODEL EDUCATIU DE LA CONSTITUCIÓ.

- 4.1 Els dèficits educatius del final del franquisme. Els intents de consens en l'etapa de la transició: Los Pactos de la Moncloa i els principis constitucionals referents a l'educació.
- 4.2 Canvis en el sistema polític amb implicacions en el sistema educatiu: Democratització, descentralització de l'estat i reforma fiscal.
- 4.3 La política educativa de la UCD. La plena escolarització. Els problemes del model funcional i la qüestió autonòmica. La controvèrsia sobre la LOECE. La polarització entre dos models d'ensenyament. El fracàs de la LAU.

5. 1982-1985: LA POLITICA EDUCATIVA D'IGUALTAT EN EL SISTEMA EDUCATIU.

- 5.1 Els plantejaments educatius del PSOE.
- 5.2 La LRU: característiques i aplicació. La democratització de la universitat.
- 5.3 El model educatiu de la LODE. La polarització dreta-esquerra durant la tramitació. Les posicions dels actors educatius: els sindicats i els moviments de renovació pedagògica.

- 5.4 Un exemple de desplegament de l'estat paral·lel: el desplegament i aplicació de la LODE.
- 6. 1985-1995: LA POLITICA EDUCATIVA D'UNIFICACIO DEL CURRÍCULUM ESCOLAR. LA LOGSE I EL CANVI CURRÍCULAR.
  - 6.1 La reforma de l'ensenyament secundari i la seva conflictiva aplicació: expansió educativa i fracàs escolar.
  - 6.2 Les forces definidores de la reforma educativa: les tendències polítiques europees i el discurs de la qualitat de l'ensenyament.
  - 6.3 Les contradiccions en el canvi curricular: comprensivitat i flexibilitat.
  - 6.4 Canvis recents en la política educativa espanyola: autonomia o mercantilització. La LOPEG.
- 7. LA POLITICA EDUCATIVA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA.
  - 7.1 La relació entre sector públic i privat.
  - 7.2 La política lingüística: etapes. Grups d'interès i llengua escolar.
  - 7.3 El desenvolupament curricular i la reforma. La política de professorat. Posició dels agents socials.
  - 7.4 El desenvolupament de la política universitària. Descentralització i privatització.
  - 7.5 La política amb l'Escola rural.
- 8. ALGUNS REPTES D'ACTUALITAT DE LES POLITIQUES EDUCATIVES.
  - 8.1 Canvis demogràfics i migracions: els seus efectes sobre les polítiques educatives: polítiques d'escolarització i de multiculturalitat.
  - 8.2 Els canvis en el mercat de treball i l'avaluació de les competències.
  - 8.3 L'interrelació entre els diferents sistemes d'educació i formació als països desenvolupats: el cas Espanyol.
  - 8.4 Les polítiques contra el fracàs escolar i l'inserció laboral dels joves. Els programes de Garantia social.
  - 8.5 La política universitària: el futur de les institucions universitàries. L'informe Bricall.
- 9. L'EDUCACIO A L'UNIÓ EUROPEA.
  - 9.1 Uns problemes similars i un marc polític i institucional asimètric.
  - 9.2 La política educativa y formativa en el marc dels tractats de l'UE. De Roma a Maastricht.
  - 9.3 Les normes i els fets referents a l'educació.
- 10. GLOBALITZACIO I EDUCACIO
  - 10.1 El capitalisme informacional i les seves conseqüències sobre l'educació i formació.
  - 10.2 Globalització econòmica, estat, poder i educació
  - 10.3 "Fonamentalisme neoliberal" i tendències d'evolució internacional dels sistemes educatius.
  - 10.4 Mercats globalitzats i globalització de les competències: l'excepció cultural?
  - 10.5 Globalització i desigualtats educatives.

BIBLIOGRAFIA

CALERO J. & BONAL X. (1999). Política educativa y gasto público en educación. Barcelona. Ediciones Pomares-Corredor.

- CARNOY M. (1986). Educación Economía y Estado. Educación y Sociedad nº3 pp 7-52.
- CARNOY M. (1999). Globalización y reestructuración de la educación. Revista de Educación nº318 Enero-Abril 1999. pp 145-164.
- CARNOY M. & LEVIN H.M. (1985) Schooling and Work in the Democratic State. Stanford-USA. Stanford University Press.
- CEDEFOP. (1999). Formación para una sociedad en cambio. Luxembourg. Oficina de Publicaciones Oficiales de las Comunidades Europeas.
- DALE R. (1989) The State and Education Policy. Open University Press: Milton Keynes.
- IRIBARNE A. d' (1994) La politique européenne en éducation-formation professionnelle à l'épreuve du marché du travail et de la construction européenne. Revista Europea Formación Profesional nº 8/9 1996 pp 3-8 (existeix versió en castellà)
- IRIBARNE A. d' (1996) Una lectura de los paradigmas del Libro Blanco sobre la educación y la formación: elementos para un debate. Revista Europea Formación Profesional nº 8/9 1996 pp23-33.
- LERENA C. (1976) Escuela, ideología y clases sociales en España. Barcelona. Ariel.
- OFFE C. (1990). Contradicciones en el Estado del Bienestar. Madrid. Alianza
- PLANAS J. et alli (2000). Marché de la compétence et dynamiques d'ajustement. Toulouse. LIRHE – Université Toulouse.
- PLANAS J.; SALA G. & RIFA J. (2000). "Education Management in Spain in Transition". In Withe Book: The development of education in the Russian Federation" Part 2 pp. 18-35. Moscow.
- PUELLES M. (1986) Educación e ideología en la España contemporánea. Barcelona. Labor.

Aquesta bibliografia serà completada tant amb llibres com amb articles de revista.

PROCEDIMENT D'AVUACIÓ

A mes del seguiment dels treballs realitzat a classe l'avaluació es farà sobre la base d'un examen final del quadrimestre i un treball analitzant una política educativa. Ambdues parts s'han d'aprovar per a aprovar l'assignatura.